

Musik

Formål for faget musik

Musik og glæden ved musik er en væsentlig del af Højbos faglige profil. Som nævnt i formålet for Højbo Friskole vil vi give eleverne mulighed for musikalske oplevelser og musikalsk udvikling. Musikundervisning er derfor obligatorisk i hele skoleforløbet – fra børnehaveklassen til og med 9. klasse.

Vi mener at det at beskæftige sig med musik, giver eleverne vigtige muligheder for at udtrykke sig kreativt og opnå værdifulde oplevelser i samvær med andre. Når eleverne spiller sammen, mærker de på en klar og naturlig måde betydningen af deres evne til samarbejde. Der kommer kun god musik ud af det hvis alle hver især yder og samtidig er gode til at lytte og give plads til andre.

Vi tror at ved at lade eleverne beskæftige sig med musik fra de er små, giver vi dem bedre mulighed for at lære bl.a. dansk, fremmedsprog og matematik. Musikundervisningen indeholder de samme grundlæggende elementer som har betydning for at tilegne sig færdigheder i andre fag.

Vi har valgt at prioritere faget musik ved at alle klasser har musik undervisning hele skoleforløbet, og at vi fra 4. klasse og opefter har afsat 2 lærer i alle musiktimerne, så muligheden for at spille band vil være tilstede.

På Højbo startede en tradition med at invitere de ældste klasser fra områdets friskoler til en fælles musikfestival med optræden og overnatning på skolen. I dag skiftes friskolerne til at være vært ved årets musikfestival. Herudover deltager Højbo i den årlige lilleskolefestival med 8.klasse.

Musikalske miljø på Højbo Friskole

Musik er en integreret del af Højbos hverdag. Dette kommer til udtryk ved:

- Rytmisk morgensang. Her spiller lærere og elever sammen i et fælles band. Eleverne oplever fællessangen som en samlende aktivitet, og de får herved kendskab til et alsidigt repertoire af danske, udenlandske, nye og gamle sange.
- Fra 2. – 5. klasse har eleverne fællessang, en ugentlig skemalagt lektion.
- Der er obligatorisk musik for alle elever fra 0. – 9. årgang. 2 x45 min om ugen, undervisningen foregår på små musikhold.

- Frivillig musikundervisning tilbydes til eleverne i fritiden. Ca. 50 % af eleverne tager imod dette tilbud.
- Alle elever optræder mindst 2 gange årligt, ved bl.a. sommerfesten og adventsmarkedet.
- Musikken inddrages ofte i emne- og projektuger.
- Hvert år afholder og deltager skolen i musikfestival for 7. – 9. årgang, sammen med 6 andre friskoler.
- På skolen afholdes skolekoncerter med professionelle musikere.
- Samarbejde mellem forældre og lærere om skolekoncert der afholdes på det lokale musiksted ”Gimle”.
- Eleverne må efter aftale, benytte alle skolens musikfaciliteter i frikvartererne og efter skoletid.

Mål og læseplan for musikundervisningen på trin 1

Mål for trin 1 i musikundervisning er, at børnene får et fundamentalt kendskab til rytmeforståelse, periode- og pulsfornemmelse. De skal desuden opleve en social forståelse og være medskabere af musikalske fællesskaber.

Da man ikke kan adskille krop og musik i denne alder, er det vigtigt at lægge vægt på motoriske udfordringer og bevægelsesglæde i skolens sal, der lægger op til løb og leg, hop og dans.

Dette styrker en rytmisk bevægelses- og musikkultur, som skolen mener, er en basis for videre musikalsk udvikling.

Den musikalske udvikling styrkes gennem en legende og fantasifuld tilgang til sang, dans og spil, hvor lærerens musikalske oplæg danner baggrund for børnenes idéer og gensidige inspiration. I dette inspirerende miljø udvikler børnene en forståelse for, hvilken rolle de kan have i et sammenspil og inspirerer hinanden til gensidig læring og forståelse af musikken.

Børnene skal møde kvalitet. De spiller på kvalitetsinstrumenter og lærer at omgås og anvende dem korrekt.

Metoder til udvikling af musikken:

- Kropslig arbejde med musikken: Bodypercussion.
- Sprogleg og sprogudvikling inddrages til at understøtte og udvikle rytme- og pulsfornemmelse. Det sker f.eks. gennem digtning, rap, rytmeleg. Lyd- og ordfabulering
- Sangskrivning og musikalske fortællinger.
- Fællessang og solosang. Danske sange og sange fra andre kulturer.
- Deltagelse i koncerter, med oplevelse af professionelle musikere eller skolens store elever. Sådan en koncertoplevelse forberedes ved at lytte til og arbejde med materialet på forhånd.
- Produktkrav i form af små og store koncerter til skolens morgensang eller et af skolens større arrangementer.
- Adgang til instrumenter i klasselokalerne.

Delmål efter trin 2.

Når eleverne forlader trin 2 skal de have gjort erfaringer med at :

Musikudøvelse:

- Deltage aktivt i musikalsk udfoldelse.
- Anvende forskellige instrumenter + musiklokalets tekniske udstyr.
- Deltage i sammenspil med opmærksomhed på det musikalske udtryk
- Anvende krop, stemme, musikinstrumenter i skabende musikalsk arbejde.
- Udføre lettere improvisationer.
- Drøfte og deltage i tilrettelæggelse af musikalsk arrangement.
- Anvende elementære musikteoretiske begreber + notationssystemer.
- Et alsidigt repertoire af danske og udenlandske sange.
- Sammensætte forløb med bevægelse, dramatisering i fællesskab med andre.

Musikforståelse:

- Lytte åbent og opmærksomt til indspillet fremført musik.
- Identificere kendetegn fra forskellige musikgenrer og stilarter.
- Lytte til levende og professionelt fremført musik med forståelse for koncertsituation.

Slutmål efter trin 3

Når eleverne forlader trin 3 skal de ud over ovenstående have gjort erfaringer med at:

Musikudøvelse:

- Deltage engageret og kvalificeret i et musikalsk sammenspil
- Fordybe sig i et musikalsk fællesskab
- Fordybe sig i musikarbejdet på et afgrænset område.
- Anvende et bredt udvalg af musikinstrumenter + musiklokalets tekniske udstyr.
- Udføre simple improvisationer.
- Deltage i drøftelse og tilrettelæggelse af musikalsk arrangement.
- Anvende musikteoretiske begreber + notationssystemer.
- Forstå og forholde sig til egne udviklingsmuligheder inden for musikudfoldelse.
- Synge med bevidsthed om klang.
- Gøre rede for forskellige karakteristika ved forskellige musikgenrer og stilarter.
- Orienter sig i musiklivet uden for skolen fx koncertsteder og uddannelsesmuligheder.

Musikforståelse:

- Lytte åbent og opmærksomt til indspillet og levende fremført musik.
- Udtrykke deres oplevelse af musik i ord og bevægelser
- Anvende elementære musikteoretiske begreber.
- Genkende forskellige instrumenters klang + funktion i sammenspilsrelationer.

- Identificere kendetegn fra forskellige musikgenrer og stilarter.
- Lytte til levende og professionelt fremført musik med forståelse for koncertsituation.

Læseplan for trin 2 og 3.

Musiktimerne er tilrettelagt ud fra to forskellige omdrejningspunkter:

1. Det eksperimenterende. Her udfordres elevens nysgerrighed i forhold til valg af musikinstrument, arrangement lydbillede m.m.
2. Målrettet undervisning og - indøvning med optræden for øje.

Eleverne præsenteres igennem rotation for forskellige musikinstrumenter fx keyboard, bas, guitar, trommer, percussion, forskelligt slagtøj, sang. På denne måde får eleverne kendskab til og prøvet de forskellige instrumenter, samt lærer at bruge deres sangstemme både med og uden mikrofon.

I perioder kan eleven koncentreres om og dygtiggøre sig på et udvalgt instrument.

Den fælles puls- og periodefølelse, som eleverne har arbejdet med på trin 1, viderearbejdes der med igennem hele forløbet.

Eleverne styrkes i og ansføres til at anvende musikalsk terminologi, samt opøves i aflæsning af forskellige notationssystemer, så de kan deltage så selvstændigt som muligt i musikudøvelsen.

De ansføres til at være hjælpe- og støttelærer for hinanden.

Samtidig arbejdes der med akkordopbygning og -sammensætning, samt kendskab til og brug af enkle improvisationsskalaer.

Eleverne stifter bekendtskab med kvintcirklen og opøves i at kunne transponere en melodi til en anden toneart.

De musiknumre der arbejdes med, repræsenterer en bred vifte af musikgenrer og stilarter. Der tages ofte udgangspunkt i elevernes egen musiksmag og forslag.

Eleverne inddrages i musiknumrets arrangement ved at være medbestemmende vedr. valg af instrumenter, klang, karakterudtryk, rytme, dynamik osv. De opfordres til at eksperimentere med lydbilledet, for at sætte fokus på et godt og dårligt lydbillede. Eleverne trænes også i vedholdenhed for at få et sammenspil til at fungere, hvornår ”svinger” det, hvornår kan alle være tilfredse. Her er det vigtigt at inddrage alle i diskussionen om en realistisk kritik. Kritikken må hele tiden være konstruktiv og fremadgående, så eleverne tror på at de kan få det hele til at svinge endnu bedre. Eleverne skal lære at der er forskel på det lydbillede der er på originalnumret og det lydbillede som de skaber i musiklokalet.

Musiklærerne på Højbo Friskole april 2008